

Οικία Ιωάννη Σαπουντζή

Η οικία Ιωάννη Σαπουντζή χρονολογείται στην τελευταία περίοδο της τουρκοκρατίας και, σύμφωνα με τον Θανάση Βογιατζή, χτίστηκε το 1901¹. Ελάχιστες πληροφορίες υπάρχουν για τον αρχικό ιδιοκτήτη. Γνωρίζουμε, μόνο, ότι γεννήθηκε το 1878 στο Γκορνίτσοβο [Κέλλη] Φλώρινας² και απεβίωσε το 1958. Ήταν έμπορος στο επάγγελμα και διατέλεσε δήμαρχος Φλώρινας από το 1923 έως το 1924. Έλαβε, επίσης, μέρος στον Μακεδονικό αγώνα, όπου και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης³. Η οικία είναι γνωστή στη Φλώρινα ως ιδιοκτησίας του γιου του, Τοτού (Κωνσταντίνου) Σαπουντζή. Επίσης, εκεί περνούσε εκεί τα καλοκαίρια της η Φανή Αϊδαλή Σαπουντζή (1912 - 2004), διακεκριμένη λυρικοδραματική υψίφωνος, με καριέρα στη Λυρική Σκηνή Αθηνών και στη Γερμανία και σύζυγος του δικηγόρου Θεμιστοκλή Σαπουντζή⁴.

---

¹ Προφορική μαρτυρία του Θανάση Βογιατζή (Goose, 30-11-2015).

² Εκλογικός Κατάλογος της Υποδιοικήσεως Φλωρίνης (1914). Γ.Α.Κ. Ν. Φλώρινας.

³ Κολλιόπουλος, Ι. (επιστ. επιμ.). (2008). Σαπουντζής Ιωάννης. Στο Ι. Μιχαηλίδης & Κ. Παπανικολάου (επιμ.), *Το Μεγάλο Συναξάρι. Αφανείς γηγενείς μακεδονομάχοι 1903 - 1913*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press & Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, 169. Μπαρδάκας, Χρ. (2015). *Σχεδιασμός και πολιτικές ανάπτυξης του Δήμου Φλώρινας: Καταγραφή μέσα από τα Πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου (1912-1926)*. Θεσσαλονίκη: Τ.Β.Σ.Α.Σ., Π.Μ. (αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία). Προφορική μαρτυρία του Θανάση Βογιατζή (Goose, 21/4/2015).

⁴ Παπαχαρίσης, Σ. (2016). *Η υψίφωνος Φανή Αϊδαλή- Σαπουντζή και η Φλώρινα*. Διαθέσιμο στο: <http://users.sch.gr/spipap/florinapast/?p=3462> (Ημερομηνία πρόσβασης 20/3/2016).

Ο Ιωάννης Σαπουντζής⁵

Η υψίφωνος Φανή Αϊδαλή Σαπουντζή, όταν τραγουδούσε στις μεγάλες όπερες της Γερμανίας (1937 – 1940)⁶

Το κυβόμορφο κεραμοσκεπές διώροφο κτίσμα, οργανώνεται επάνω στην οικοδομική γραμμή, με την αυλή στο πίσω τμήμα του οικοπέδου. Πρόκειται για συμμετρικό κτίριο με λιτή νεοκλασική μορφολογία στις όψεις, επίδραση του πρώιμου κλασικισμού της Αθήνας. Ψευδοπαραστάδες διαιρούν την επιφάνεια της πρόσοψης σε τρία τμήματα και οργανώνουν τα ανοίγματα στα μεσοδιαστήματα, ενώ οριζόντιες διακοσμητικές κορνίζες διαχωρίζουν τα επίπεδα. Γραμμικά πλαίσια διακοσμούν τα παράθυρα, ενώ η κύρια είσοδος διαμορφώνεται με ημικυκλικό φεγγίτη. Είναι από τα πρώτα παραδείγματα όπου η νεοκλασική μορφολογία αποδίδεται στο επίχρισμα (τραβηχτά) και όχι με τη χρήση του ξύλου. Διατηρείται ο εξοπλισμός του εσωτερικού χώρου από την περίοδο του Μεσοπολέμου και για το λόγο το επέλεξε ο Θεόδωρος Αγγελόπουλος για να γυρίσει σκηνές της ταινίας του *Ο Μελισσοκόμος*⁷.

⁵ Φωτογραφικό Αρχείο Δήμου Φλώρινας, όπως παρατίθεται στο Περιβολάρης, Γ. (2012). *Φλώρινα 1912-2012. Χρονικό ενός αιώνα*. Φλώρινα: Αυτοέκδοση, 229 & 231.

⁶ Παπαχαρίσης, Σ. (2016). *ό.π.*

⁷ Ζαρκάδα Πιστιόλη, Χρ. (2003). *Η αρχιτεκτονική της Φλώρινας στην Περίοδο του Μεσοπολέμου*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ). Σχολή Πολυτεχνική. Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών (αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή), τ. ΙΙ, 11.

«Το βάλς του γάμου», σκηνή από την ταινία *Ο Μελισσοκόμος*, γυρισμένη στο εσωτερικό της οικίας Τοτού Σαπουντζή (1986)

Στα περιθώρια του γυρίσματος του *Μελισσοκόμου* στο εσωτερικό της οικίας Τοτού Σαπουντζή. Διακρίνονται ο ίδιος, η γυναίκα του, Φλωρίκα, ο *Marcello Mastroianni* και ο γιος του, Γιάννης⁸

Το κτίσμα, όπως μαρτυρεί και ένθετη πινακίδα, ήταν ασφαλισμένο στην Ασφαλιστική Εταιρεία *Northern*, η οποία ιδρύθηκε το 1836 στο Aberdeen, πόλη της Σκωτίας⁹.

Βιβλιογραφία

The Northern Assurance Company Ltd. Διαθέσιμο στο: <http://heritage.aviva.com/our-history/companies/t/the-northern-assurance-company-ltd/> (Ημερομηνία πρόσβασης 22/2/2016).

Εκλογικός Κατάλογος της Υποδιοικήσεως Φλωρίνης (1914). Γ.Α.Κ. Ν. Φλώρινας.
Ζαρκάδα Πιστιόλη, Χρ. (2003). *Η αρχιτεκτονική της Φλώρινας στην Περίοδο του Μεσοπολέμου*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

⁸ Παπαχαρίσης, Σ. (2016). *Στα γυρίσματα του «Μελισσοκόμου»*. Διαθέσιμο στο: <http://www.florinapast.mysch.gr/?p=3432> (Ημερομηνία πρόσβασης 22/2/2016).

⁹ *The Northern Assurance Company Ltd.* Διαθέσιμο στο: <http://heritage.aviva.com/our-history/companies/t/the-northern-assurance-company-ltd/> (Ημερομηνία πρόσβασης 22/2/2016).

- (ΑΠΘ). Σχολή Πολυτεχνική. Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών (αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή), τ. ΙΙ.
- Κολλιόπουλος, Ι. (επιστ. επιμ.). (2008). Σαπουντζής Ιωάννης. Στο Ι. Μιχαηλίδης & Κ. Παπανικολάου (επιμ.), *Το Μεγάλο Συναξάρι. Αφανείς γηγενείς μακεδονομάχοι 1903 – 1913*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press & Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών.
- Μπαρδάκας, Χρ. (2015). *Σχεδιασμός και πολιτικές ανάπτυξης του Δήμου Φλώρινας: Καταγραφή μέσα από τα Πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου (1912-1926)*. Θεσσαλονίκη: Τ.Β.Σ.Α.Σ., Π.Μ. (αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία).
- Παπαχαρίσης, Σ. (2016). *Η υψίφωνος Φανή Αϊδαλή- Σαπουντζή και η Φλώρινα*. Διαθέσιμο στο: <http://users.sch.gr/spipap/florinapast/?p=3462> (Ημερομηνία πρόσβασης 20/3/2016).
- Παπαχαρίσης, Σ. (2016). *Στα γυρίσματα του «Μελισσοκόμου»*. Διαθέσιμο στο: <http://www.florinapast.mysch.gr/?p=3432> (Ημερομηνία πρόσβασης 22/2/2016).
- Περιβολάρης, Γ. (2012). *Φλώρινα 1912-2012. Χρονικό ενός αιώνα*. Φλώρινα: Αυτοέκδοση.
- Προφορικές μαρτυρίες του Θανάση Βογιατζή (Goose, 21/4/2015 & 30/11/2015)*. Φωτογραφικό Αρχείο Δήμου Φλώρινας.